

*Драбик Тетяна,
студентка ПДЕБ-21
юридичного факультету,
Західноукраїнський національний університет
Гавдьо Ю.Р.*

*Доцент кафедри безпеки та правоохоронної діяльності, к.ю.н.,
Західноукраїнський національний університет*

ДЕРЖАВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В умовах глобалізаційних процесів, інтенсивної цифрової трансформації та загострення безпекових викликів проблема забезпечення економічної безпеки держави набуває стратегічного значення. Функціонування сучасної економіки нерозривно пов'язане з використанням інформаційних ресурсів, цифрових технологій та ефективних управлінських механізмів. У цьому контексті державні інформаційні системи виступають ключовим інструментом реалізації державної економічної політики, підвищення прозорості публічного управління та мінімізації економічних ризиків [2].

Економічна безпека держави розглядається як комплексна характеристика стану національної економіки, що відображає її здатність до стабільного функціонування, саморозвитку та протидії внутрішнім і зовнішнім загрозам. Зокрема, О. М. Ковалюк визначає її як стан економіки, який забезпечує незалежність, стійкість та динамічний розвиток держави [6, с. 28].

Державні інформаційні системи являють собою інтегровану сукупність програмно-апаратних комплексів, баз даних та організаційно-правових механізмів, спрямованих на забезпечення інформаційної підтримки процесів державного управління. Їх функціонування забезпечує

оперативність прийняття управлінських рішень, підвищення достовірності інформації та зниження впливу суб'єктивного чинника [7, с. 52].

Одним із найбільш ефективних інструментів забезпечення економічної безпеки є електронна система публічних закупівель Prozorro, яка функціонує на принципах відкритості та прозорості. Її впровадження сприяло істотному зменшенню корупційних ризиків, розвитку конкурентного середовища та підвищенню ефективності використання бюджетних ресурсів [1].

Важливе значення має також державна платформа електронних послуг Дія, яка забезпечує цифровізацію адміністративних процесів і сприяє трансформації взаємодії між державою та громадянами. Її функціонування дозволяє оптимізувати надання публічних послуг, скоротити часові витрати та підвищити рівень довіри до державних інституцій [3].

Суттєву роль у забезпеченні економічної безпеки відіграють інформаційні системи податкового адміністрування, що забезпечують ефективний контроль за фінансовими потоками, аналіз податкових надходжень та виявлення правопорушень. Це сприяє зниженню рівня тіньової економіки та підвищенню бюджетної стабільності [4].

Зростаючого значення набувають системи фінансового моніторингу, спрямовані на протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, що є важливим елементом гарантування фінансової стабільності держави [2; 4].

В умовах цифровізації особливої актуальності набуває забезпечення кібербезпеки державних інформаційних систем. Активізація кібератак створює суттєві ризики для функціонування державних реєстрів і фінансових систем, що може мати негативні наслідки для економічної стабільності держави [2].

Важливим напрямом удосконалення є впровадження принципу interoperability (взаємодії систем), який передбачає інтеграцію

інформаційних ресурсів та створення єдиного інформаційного простору. У цьому контексті показовим є досвід Естонії, де функціонує система X-Road, що забезпечує безпечний обмін даними між державними інституціями.

Отже, державні інформаційні системи є ключовим елементом забезпечення економічної безпеки України. Їх ефективне функціонування сприяє підвищенню якості державного управління, прозорості економічних процесів та зменшенню корупційних проявів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>
2. Про національну безпеку України : Закон Ук-раїни від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
3. Дія : Єдиний державний вебпортал електронних послуг. URL: <https://diia.gov.ua>
4. Державна податкова служба України : офіційний вебпортал. URL: <https://tax.gov.ua>
5. Геєць В. М. Економіка України: ключові проблеми і перспективи розвитку. Київ : НАН України, 2018.
6. Ковалюк О. М. Економічна безпека : навч. посіб. Київ : Знання, 2019.
7. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки. Київ : НАДУ, 2020.